

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

ARCHITEKTURA

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIK

Oblasti vzdělávání v Národním kvalifikačním rámci terciárního vzdělávání

Oblastí vzdělávání se rozumí ucelený a vzájemně související úsek terciárního vzdělávání, v jehož rámci vznikají a uskutečňují se studijní programy. Oblast vzdělávání přitom není pouhým souhrnem v současnosti uskutečňovaných studijních programů s určitým společným jádrem, ale spíše prostorem, který by měl umožnit flexibilní vývoj studijních programů v budoucnu (integrace a další přeměny existujících programů a vznik programů nových).

Oblast vzdělávání je vymezena především deskriptory popisujícími výstupy z učení, které standardizovanou formou vyjadřují cíle vzdělávání a rovněž odrážejí společný teoretický metodologický, případně také filozofický a hodnotový základ dané oblasti vzdělávání.

Obecný popis oblasti vzdělávání zahrnuje zejména:

- jednoduchý a výstižný název oblasti vzdělávání;
- stručný popis historie, povahy a tematického rozsahu oblasti vzdělávání;
- poslání oblasti vzdělávání (co je předmětem a cílem poznávání v dané oblasti);
- uvedení páteřních oborů, které jsou jako akademické disciplíny pro danou oblast vzdělávání charakteristické a určující;
- vymezení cílů vzdělávání v dané oblasti;
- rámcový profil absolventů v dané oblasti vzdělávání s uvedením charakteristických profesí, zejména pak profesí regulovaných, které jsou relevantní;
- vztahy k ostatním oblastem vzdělávání (vč. mezních oborů).

Deskriptory oblastí vzdělávání převádějí volněji formulované popisy oblastí vzdělávání do kategorie očekávaných výstupů z učení – znalostí, dovedností a dalších způsobilostí (kompetencí) absolventů, a to v souladu s národními deskriptory kvalifikačního rámce. Zaměřují se přitom na:

- **odborné znalosti** (konkretizace faktických i teoretických znalostí a stupně porozumění typického absolventa páteřního oboru),
- **odborné dovednosti** (konkretizace výzkumných, uměleckých nebo jiných praktických postupů uplatňujících odborné znalosti dané úrovně).

Pokud jde o obecné způsobilosti, tato kategorie vyjadřuje především kontext, v němž se od absolventa očekává, že bude odborné znalosti a odborné dovednosti uplatňovat, a míru samostatnosti a odpovědnosti, s jakou tak bude činit. Obecné způsobilosti jsou obecně popsány národními deskriptory jako společné napříč všemi oblastmi vzdělávání, a deskriptory oblastí vzdělávání proto tento typ výstupů z učení v zásadě nespecifikují.

Závaznost oblastí vzdělávání

Je přirozené, že existující oblasti vzdělávání zahrnují širokou a proměnlivou škálu oborů s různou mírou akademického nebo naopak profesního zaměření, z nichž některé se nacházejí na pomezí dalších oblastí vzdělávání. Účelem formulace deskriptorů oblastí vzdělávání proto zjevně nemůže být stanovení minimálního standardu platného pro všechny obory v dané oblasti vzdělávání, ani stanovení akademicky optimálního profilu absolventa. **Deskriptory oblastí vzdělávání se budou vztahovat k typickému absolventu páteřního oboru oblasti vzdělávání a budou vyváženě brát v úvahu akademický i profesní účel vzdělávání.** V tom se liší od národních deskriptorů, které představují minimální standard, tedy charakterizují odborné znalosti, odborné dovednosti a obecné způsobilosti, které musí absolvent prokazovat při absolvování daného stupně vzdělání.

ARCHITEKTURA

STRUČNÝ POPIS POVAHY, TEMATICKÉHO ROZSAHU A HISTORIE OBLASTI

Základním posláním terciárního vzdělávání studentů architektonických oborů je výchova tvůrčích, umělecky a technicky vybavených odborníků připravených působit při tvorbě, přetváření a zachovávání hodnot vystavěného prostředí. Podstatou vzdělávání v oblasti architektura je především rozvoj komplexních designérských dovedností nezbytných pro kreativní a zároveň technicky fundované utváření prostoru, ať už se jedná o budovy a jejich interiéry, města nebo kulturní krajinu. Architektonická praxe přitom zahrnuje širokou paletu kulturních, sociálních a historických, uměleckých a technických, ale též ekonomických, právních, environmentálních a politických aspektů. Programy v oblasti architektura se proto cíleně rozvíjejí na pomezí uměleckých, technických a humanitních oborů jako komplexně pojaté a široce zaměřené vzdělání tak, aby jejich absolventi byli schopni organicky propojovat tvůrčí a uměleckou návrhovou část s technickou realizací a zároveň situovat svou činnost do širších uměleckých a společenských souvislostí.

Výuka architektury a pozemního stavitelství na českých polytechnických školách má své počátky již v 18. století, kdy se souběžně s výukou oborů inženýrského stavitelství rozvíjela na ČVUT v Praze a od konce 19. století i na VUT v Brně. Architektura byla již tehdy pojímána jako syntéza umění, vědy a techniky. Ambivalentní zakotvení oboru v technické i umělecké oblasti vzdělávání potvrzuje skutečnost, že se výuka architektury uskutečňuje i na uměleckých vysokých školách, na Stavovské Akademii v Praze byla Stolica architektury založena již v roce 1842. Po vzniku Československa pokračovala výuka architektury v dnešním pojetí kontinuálně na technických univerzitách v Praze a v Brně i na AVU v Praze, vysokoškolský statut získalo od roku 1946 i vzdělání na VŠ UP.

Vývoj architektury a stavebnictví i zásadní změny ve výkonu profese architekta po roce 1948 následně nadlouho zásadně ovlivnily i vývoj vysokoškolského vzdělávání tohoto oboru. Pod vlivem dobového názoru na projektování a realizaci staveb, poznamenaného tehdejšími podmínkami zestátněné projekční činnosti a stavební produkce i státem sledovanými prioritami důsledného zprůmyslnění stavebnictví a typizace staveb, došlo v roce 1960 k rozdělení výuky architektů na technických univerzitách – dosud poskytované v oboru „architektura a pozemní stavitelství“, na obor „architektura“, který si podržel univerzalitu a komplexnost vlastní vzdělávání architektů a obor „pozemní stavitelství“, zaměřený pouze na technické disciplíny a realizační fáze výkonů architektů.

Významné změny ve stavebnictví i ve výkonu profese architekta a koncepci studia architektury nastaly opět po roce 1989. Oblast architektury silně ovlivnilo ukončení státního a družstevního monopolu na projektování a realizování staveb i ukončení státem direktivně řízeného vývoje stavebnictví. Od v minulém režimu naprosto převažující projekce a realizace unifikovaných typových prefabrikovaných staveb s velmi omezenou nabídkou materiálů a technologií, se příprava i realizace staveb nebo úpravy území či krajiny zásadně změnily. Osvobodily a posunuly jak výchovu, tak uplatnění architektů do dnešní kreativní a lidsky příjemné polohy.

Profese architekta se opět mohla vykonávat jako svobodné povolání. Na rozdíl od předchozí doby, kdy převažovalo uplatnění ve velkých projektových ústavech, umožňujících dělit výkon profese architekta na více uměleckou návrhovou složku a více technickou realizační složku, dnes většina architektů pracuje v malých ateliérech nebo zcela individuálně. To mělo zásadní vliv na vzdělávání architektů a přimělo zejména stavební fakulty své programy pozemního

stavitelství postupně transformovat opět na komplexněji pojaté studium architektury a pozemního stavitelství. Tento vývoj také urychlil vstup do Evropské unie a snaha harmonizovat vzdělávání architektů i na stavebních fakultách s požadavky směrnice pro uznávání odborné kvalifikace v oblasti architektury.

Architektura a územní plánování se proto dnes studují nejen na fakultách architektury a uměleckých školách, ale i na stavebních fakultách. V roce 1994 byla založena další fakulta architektury na TU v Liberci a v roce 1997 vznikla nová fakulta stavební na VŠB TU v Ostravě. V roce 2010 byla v Praze akreditována první soukromá vysoká škola s architektonickým programem - ARCHIP. Obor krajinářské architektury nebo architektuře příbuzné obory designu se studují i na dalších fakultách a vysokých školách, jak technických, tak uměleckých nebo zemědělských, a to s nejrůznějším důrazem na specifiku profilu absolventa, ovšem v hranicích sledovaných příslušnými oborovými směrnicemi na uznávání odborné kvalifikace.

Od toho se odvíjejí další směry a koncepce vzdělávání v oblasti architektury. Studijní programy architektury jsou postupně harmonizovány s programy evropskými, v letech 2007 až 2012 byly notifikovány všechny programy architektury na fakultách architektury v ČR (ČVUT, VUT, TUL) i na uměleckých školách (VŠ UP a AVU). Sepětí působení uznávaných architektů ve výuce a dosažení vyvážené proporce ateliérové výuky s technickými disciplínami i s oborovými architektonickými disciplínami včetně humanitních a společenskovedních i výtvarných předmětů ukazuje směr a poslání oblasti vzdělávání - nadále udržovat a garantovat komplexnost vzdělání.

-PÁTEŘNÍ OBORY

Architektonické vzdělávání je v souladu s platnou právní úpravou zákona 360/1992 Sb. rozděleno do tří oborů, ke kterým uděluje autorizaci Česká komora architektů, a to:

- architektura,
- územní plánování,
- krajinářská architektura.

Obory architektura se v souladu s evropskými standardy zabývají především navrhováním staveb a územním plánováním, samotné obory územní plánování jsou vyhrazeny absolventům jiných studijních programů, než poskytují architektonické programy. Krajinářská architektura tvoří obor relativně samostatný, který je však s tradičním oborem architektura spojen mnoha souvislostmi a pouty, neboť i obor architektura se dotýká krajiny a přírody a znalosti těchto předmětů tvoří standardní součást vzdělávání architektů, byť nikoliv v rozsahu odpovídajícím požadavkům pro tzv. „uznané“ vzdělání, avšak pouze jako vzdělání „příbuzné“.

VYMEZENÍ CÍLŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Požadavky na délku a způsob vzdělávání i požadavky na základní vědomosti, znalosti, schopnosti a dovednosti architekta, stanovené Směrnicí 2005/36/ES a zákonem 360/1992 Sb., jsou definovány pomocí 11 bodů uvedených i v příloze zmíněného zákona. Příprava architektů na vysokých školách musí podle tohoto standardu zajistit vyváženost teoretických a praktických stránek přípravy v architektuře a vést k dosažení:

- schopnosti vytvářet architektonické projekty splňující jak estetické, tak technické

- požadavky,
- odpovídajících znalostí historie a teorie architektury a souvisejících umění, technologií a humanitních věd,
- znalostí výtvarného umění jako jednoho z vlivů na kvalitu architektonického díla,
- odpovídajících znalostí týkajících se urbanismu, územního plánování a dovedností spojených s procesem projektování,
- schopnosti porozumět vztahu mezi lidmi a architektonickými díly a mezi architektonickými díly a jejich prostředím, potřebě propojit architektonická díla a prostory mezi nimi s lidskými potřebami a měřítky,
- schopnosti chápat povolání architekta a jeho úlohu ve společnosti, zejména při přípravě návrhů, které zohledňují společenské faktory,
- znalosti metod průzkumu a přípravy zadání pro návrh projektu,
- schopnosti pochopit projektování stavby, konstrukční a stavebně technické problémy spojené s projektováním stavby,
- odpovídající znalosti fyzikálních problémů a technologií a funkce staveb, aby poskytovaly vnitřní podmínky pro pohodlí a ochranu před vlivy počasí,
- nezbytných dovedností pro projektování, aby byly uspokojeny požadavky uživatelů stavby v rámci omezení daných nákladovými faktory a stavebními předpisy,
- odpovídajících znalostí průmyslových odvětví, organizací, předpisů a postupů, které souvisejí s integrací dílčích projektů do celkového projektu.

Teoretické a praktické vzdělání vedoucí k získání kvalifikace architekta navíc v souladu s požadavky stanovenými Směrnicí 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací musí mít rovněž následující formální charakteristiky:

- celková délka teoretického a praktického vzdělání musí zahrnovat buď nejméně čtyři roky řádného denního studia na vysoké škole nebo ve srovnatelné vzdělávací instituci, nebo nejméně šest let studia na vysoké škole nebo ve srovnatelné vzdělávací instituci, z toho nejméně tři roky ve formě řádného denního studia,
- vzdělání musí být zakončeno úspěšným složením zkoušky vedoucí k získání titulu.

V souladu s uvedenými standardy je Českou komorou architektů sledována časová i proporční vyváženost vzdělávání ve třech základních blocích výuky po celou dobu studia, poskytujících požadované vědomosti, znalosti, schopnosti a dovednosti:

- ateliérové předměty;
- základní profilové předměty v architektonických, urbanistických a krajinářských disciplínách, včetně výtvarných, humanitních, společenskovedních předmětů a podpůrných disciplín;
- přírodovědné a technické i manažerské předměty, včetně podpůrných disciplín.

Smyslem požadavku vyváženosti obsahu i formy studia v bakalářském i magisterském stupni, zejména během prvních čtyř let studia (hned od prvního ročníku založeného na propojení ateliérové formy výuky, základních profilových předmětů oboru a technických předmětů), je sledování komplexity a univerzality vzdělání a snaha zamezit předčasné specializaci, „*která by mohla zabránit studentovi v získání celkového vyváženého pohledu na různé důležité aspekty vzdělání a přípravy vyžadovaných na architektech*“, jak je uvedeno v Doporučení ACETA z dubna 2007 pro hodnocení strukturovaných programů architektury. Tento dokument je uplatňován Českou komorou architektů při posuzování a rozhodování o zařazení

studia na „seznam škol s uznaným vzděláním“ i v poradních orgánech Evropské komise při notifikaci škol v rámci EU a jejich zapsání do přílohy č. V Směrnice 2005/36/ES, které opravňuje jejich absolventy k automatickému uznání kvalifikace v oboru architektura v celém evropském prostoru.

RÁMCOVÝ PROFIL ABSOLVENTŮ

Vzdělání architektů v České republice je většinou strukturováno do bakalářského, magisterského a doktorského stupně. Pro výkon profese autorizovaného architekta je přitom rozhodným vzděláním pouze stupeň magisterský, jak výslovně stanovuje § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Doktorské studium je studium zaměřené na hlubší studium dílčích teoretických, výzkumných a vědeckých nebo uměleckých problémů a s výkonem profese souvisí pouze okrajově.

Absolventi bakalářských studijních programů architektury mají základní a rozhodující znalosti a dovednosti pro výkon profese – nezbytné znalosti technických, uměleckých, ekologických, sociologických, demografických a ekonomických disciplín v rozsahu architektonických oborů se schopností pochopení vzájemných souvislostí, nezbytné znalosti teorií, konceptů a metod oboru umožňující shromáždit data a provést analýzu problému, realizovat výkon technických stavebních a řídicích funkcí, porozumění možnostem, podmínkám a omezením využití teorií, konceptů a metod v architektonické praxi. Kromě výše uvedených znalostí absolventi bakalářských studijních programů umí s využitím odborných znalostí a na základě rámcově vymezeného úkolu řešit praktické problémy v oboru, vyhledat, utřídit a interpretovat informace relevantní pro řešení vymezeného praktického problému v oboru, použít některé základní technické a výtvarné postupy v rozsahu potřebném pro řešení praktických problémů v oborové praxi včetně navrhování jednoduchých inovativních postupů.

Smyslem a účelem bakalářského studia je umožnit studentům oboru přestup mezi školami na základě srovnatelného vzdělávacího systému a připravit je pro studium magisterské nebo jim umožnit výkon profese pod dohledem autorizovaného architekta. V případě architektury, obdobně jako v případě jiných srovnatelných nezávislých (svobodných) povolání – například lékařů nebo právníků, u nichž se vyžaduje vysoká míra kvalifikace a rozsáhlé praktické zkušenosti nabyté pod odborným vedením, a to před zahájením samostatné, osobně odpovědné profesní praxe, je požadavkem pro vstup do profese absolvování magisterského stupně studia. V součtu s navazujícím magisterským studiem v trvání nejméně dvou let splňuje vzdělání standardní požadavek pětiletého trvání, na něž by měla navazovat v případě podmínek v ČR nejméně tříletá odborná praxe pod vedením. Absolvování bakalářského studia neumožňuje proto ucházet se o udělení autorizace ve stejném režimu, jako v případě absolutoria studia magisterského; na bakalářské vzdělání se hledí jako na vzdělání příbuzné. Při zkoušce odborné způsobilosti tak musí uchazeč prokázat znalosti chybějící části studia speciální zkouškou oborovou v rozsahu závěrečné státní zkoušky. Rovněž jeho průkaz praxe a délka nesamostatné praxe musí splňovat specifická kritéria.

Z uvedených skutečností plyne též případné zařazení absolventů bakalářského studia do profesní praxe a jejich profesní možnosti v následné praxi. Bakalářské studium neumožňuje sice obdobné profesní zařazení, jako studium magisterské, nicméně představuje základní vzdělávací stupeň celistvého vysokoškolského studia, jehož absolventi mohou být v praxi zařazeni na pozice, pro něž jejich vzdělání představuje nezbytný profesní předpoklad, neumožňuje však samostatný výkon profese.

V rámci činností a funkčního zařazení je absolvent bakalářského stupně studia, z hlediska zákonem 360/1992 Sb. stanovených podmínek pro autorizaci v oboru architektura v České komoře architektů, oprávněn vykonávat činnosti zařazené mezi odborné činnosti středně kvalifikované, opravňující k vedení dílčích částí zakázky a řešeních dílčích problémů; s narůstající délkou praxe nebo v případě schopnějších absolventů mohou být zařazováni postupně též na pozice odpovídající odborným činnostem vysoce kvalifikovaným.

Absolventům, kteří nehodlají provádět samostatnou profesní praxi v oboru „architektura“, pak umožňuje absolutorium bakalářského stupně studia výkon profese v kanceláři pod vedením autorizovaného architekta nebo zařazení na některé pozice ve veřejné správě, například na stavebních úřadech, pořizovatelských úřadech, úřadech památkové péče, popřípadě ochrany přírody a krajiny a některých dalších specializovaných správních úřadech, kde je předpokladem vysokoškolské vzdělání nejméně bakalářského stupně, doplněné o zkoušky zvláštní odborné způsobilosti dle zvláštní právní úpravy.

Přes výše uvedené omezené kompetence výkonu činností a omezenému přístupu absolventů bakalářských architektonických programů k samostatnému výkonu profese jsou pro Českou komoru architektů i evropské instituce při posuzování a notifikaci architektonických studijních programů resp. jejich zapsání na „na seznam škol s uznaným vzděláním“ základním kritériem a z hlediska obsahu a struktury nejdůležitějším stupněm vzdělání graduovaných absolventů, právě bakalářské programy. Během bakalářského studia jsou fixovány základní parametry a kvalita celého vzdělání, založené na komplexnosti a univerzalitě vzdělání, vyžadované u architektonických programů od počátků studia, završená rozšířením spektra znalostí a dovedností v magisterských programech. Z tohoto důvodu komora i poradní orgány Evropské komise pro posuzování architektonických programů, kladou zásadní význam plnění požadavků sledovaných směrnicí i zákonem, zejména na hodnocení obsahu a struktury bakalářských studijních programů. V bakalářském programu totiž získají studenti architektury základní a rozhodující vědomosti, znalosti i schopnosti pro výkon profese, v magisterském programu jsou tyto znalosti a schopnosti z velké části „pouze“ rozšířeny o příbuzné obory územního plánování a krajinářské architektury a o znalosti potřebné pro samostatný výkon profese v oblasti managementu a práva.

Absolventi magisterských studijních programů architektury prokazují rozšířené porozumění teoriím, konceptům a metodám odpovídající soudobému stavu poznání v architektonických oborech umožňující výkon nejvyšších funkcí ve stavební oblasti, schopnost přípravy, realizace a řízení náročných stavebních činností, schopnost analýzy a syntézy problémů architektonické praxe, např. chod a řízení kanceláře a řízení architektonické, krajinářské nebo urbanistické/územně plánovací zakázky, výkon vlastních činností projektových a plánovacích v souvislosti s poskytováním souvisejících odborných služeb, právní informace (legislativní prostředí). Kromě toho absolventi rozumí možnostem, podmínkám a omezením využití poznatků souvisejících oborů pro řešení problémů architektonické praxe.

Kromě výše uvedených znalostí absolventi magisterských studijních programů umí s využitím odborných znalostí samostatně vymezit a tvůrčím způsobem řešit teoretický nebo praktický problém architektonické praxe, zejména:

- vypracovávat územně plánovací dokumentaci včetně územně plánovacích podkladů,
- vypracovávat projektovou dokumentaci staveb (včetně příslušných územně plánovacích podkladů), s výjimkou staveb inženýrských,

- vypracovávat projektovou dokumentaci zahradních a krajinářských úprav včetně územně plánovacích podkladů a příslušných částí územně plánovací dokumentace,
- podílet se na vypracování projektové dokumentace inženýrských staveb, vypracovávané autorizovaným inženýrem, a to zejména v případě staveb, které jsou zvláštním předpisem, územním plánem nebo rozhodnutím příslušného orgánu územního plánování označeny za architektonicky nebo urbanisticky významné,
- provádět stavebně architektonické nebo urbanistické průzkumy,
- vydávat odborná stanoviska, zpracovávat dokumentaci a posudky pro dílčí hodnocení vlivu staveb na životní prostředí, a to i pro účely řízení před státními orgány,
- vypracovávat projektovou dokumentaci interiéru staveb,
- provádět autorský nebo technický dozor nad realizací stavby.

Absolventi magisterských studijních programů umí samostatně a tvůrčím způsobem řešit komplexní problém s použitím vybraných teorií, konceptů a metod stavebnictví, umí realizovat i rozsáhlé analyticko-syntetické práce v rámci stavební organizace a stavební výroby, jsou schopni:

- vést realizaci jednoduché stavby,
- provádět geodetická měření pro projektovou činnost a vytyčovací práce, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak,
- zastupovat stavebníka, popřípadě navrhovatele na podkladě zmocnění při územním, stavebním nebo kolaudačním řízení,
- vykonávat v orgánech státní správy odborné funkce na úseku územního plánování nebo stavebního řádu, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak.

Absolventi magisterských studijních programů umí použít některé z pokročilých výzkumných postupů ve stavebních a geodetických oborech způsobem umožňujícím získávat nové původní informace vycházející z teorie i praxe.

V **architektonických oborech** se za uznané odborné vzdělání jako podmínka pro udělení autorizace v oboru architektura považuje studium s prvořadým zaměřením na architekturu, urbanismus a územní plánování, koncipované v průběhu celého studia jako vzdělání multidisciplinární, s časově i proporčně vyváženým poměrem technických a humanitních disciplin a teoretických a praktických předmětů, které jeho absolventa vedou k dosažení schopností, dovedností, vědomostí a znalostí stanovených Směrnicí 2005/36/ES a zákonem 360/1992 Sb., definovaných ve výše uvedených 11 bodech publikovaných i v příloze zmíněného zákona.

V oborech zaměřených na **územní plánování** se za uznané odborné vzdělání jako podmínka pro udělení autorizace v oboru územní plánování považuje studium s prvořadým zaměřením na územní plánování a urbanismus, koncipované v průběhu celého studia jako vzdělání multidisciplinární, s časově i proporčně vyváženým poměrem technických a humanitních disciplin a teoretických a praktických předmětů, kterým jeho absolvent nabyl následujících schopností, dovedností, vědomostí a znalostí:

- schopnosti a dovednosti vytvářet urbanistické plány a projekty a územně plánovací dokumentaci splňující jak přírodní, tak kulturní, sociální, ekonomické a technické požadavky,
- vědomosti a znalosti historie a teorie urbanismu (stavby měst) a územního plánování a souvisejících přírodních, humanitních a technických věd,

- vědomosti a znalosti kultury jako jednoho ze základních vlivů na kvalitu urbanistického plánu a projektu a územně plánovací dokumentace,
- v odpovídajícím rozsahu vědomosti a znalosti architektury, stavitelství a infrastruktury území a schopnosti a dovednosti spojené s procesem jejich projektování,
- schopnosti porozumět vztahu mezi lidmi a urbánním prostředím a mezi urbánním prostředím a krajinou, potřebě koncipovat různé prostory a prostředí v souladu s lidskými potřebami a měřítky,
- schopnosti chápat povolání urbanisty a plánovače a jeho úlohu ve společnosti, zejména při přípravě návrhů, které přihlížejí ke společenským faktorům,
- znalosti metod průzkumů a analýz a přípravy zadání pro vypracování urbanistických projektů nebo územně plánovací dokumentace,
- znalosti celého procesu urbanistického projektování a územně plánovacího procesu a schopnosti a dovednosti řešit přírodní, kulturní, sociální, ekonomické a technické problémy území a péči o jeho hodnoty,
- znalosti technologie utváření prostředí výstavbou, zejména souvislosti s péčí o zdraví, o přírodní a krajinné složky prostředí v zájmu zlepšení kvality života,
- schopnosti a dovednosti plánovat tak, aby byly uspokojeny požadavky uživatelů území v rámci omezení daných ekonomickými možnostmi a právními a technickými předpisy,
- znalosti odpovídajících oborů, odvětví, technologií, předpisů a postupů, které je nutno koordinovat při urbanistické tvorbě, při územně plánovací činnosti a při uplatňování územně plánovacích dokumentací.

V oboru **krajinářská architektura** se za uznané odborné vzdělání jako podmínka pro udělení autorizace v oboru krajinářská architektura považuje studium s prvořadým zaměřením na plánování a projektování krajinářské architektury v zastavěném i nezastavěném území včetně péče o přírodu a krajinu a její udržitelný vývoj, koncipované v průběhu celého studia jako vzdělání multidisciplinární, s časově i proporčně vyváženým poměrem přírodovědných, technických a humanitních disciplin a teoretických a praktických předmětů, kterým jeho absolvent nabyl následujících schopností, dovedností, vědomostí a znalostí:

- schopnosti a dovednosti vytvářet zahradní plány a projekty a plány a projekty krajiny splňující jak přírodní, tak kulturní, estetické a technické požadavky,
- vědomosti a znalosti historie a teorie krajinářské architektury a souvisejících umění, přírodních a humanitních věd a technologií,
- vědomosti a znalosti kultury jako jednoho ze základních vlivů na kvalitu krajinářského architektonického díla,
- v odpovídajícím rozsahu vědomosti a znalosti architektury a stavitelství, urbanismu a územního plánování a schopnosti a dovednosti spojené s procesem plánování a projektování,
- schopnosti porozumět vztahu mezi lidmi a krajinou, mezi lidmi a krajinářskými architektonickými díly a mezi těmito díly a jejich prostředím, potřebě propojit zahradní a krajinné prostory s lidskými potřebami a měřítky,
- schopnosti chápat povolání krajinářského architekta a jeho úlohu ve společnosti, zejména při přípravě návrhů, které přihlížejí ke společenským faktorům,
- znalosti metod průzkumů a analýz a přípravy zadání pro návrh projektu krajinářské architektury a zadání pro plánování krajiny,

- znalosti celého procesu projektování krajinářské architektury a schopnosti a dovednosti řešit přírodně krajinné, technologické, konstrukční a stavebně technické problémy spojené s projektováním krajinářské architektury,
- znalosti biologických zákonitostí, technologií a funkcí zahradních a krajinných plánů a projektů tak, aby poskytovaly kvalitní uživatelský a technický standard a vedly ke zlepšování kvality prostředí,
- schopnosti a dovednosti projektovat a plánovat tak, aby byly uspokojeny požadavky uživatelů krajinářské architektury a plánů krajiny v rámci omezení daných ekonomickými možnostmi a právními a technickými předpisy,
- znalosti oborů, odvětví, technologií, předpisů a postupů, které souvisejí s integrací dílčích speciálních projektů a plánů do celkového projektu nebo plánu a s organizací celkového projektu nebo plánu.

Absolventi doktorských studijních programů v oblasti vzdělávání „Architektura“ se mohou kromě vlastního výkonu profese uplatnit jako vědečtí pracovníci či jako učitelé v příslušných oborech na vysoké škole. Prokazují hluboké a systematické znalosti a porozumění teoriím, konceptům a metodám, které jsou v popředí poznání oboru na mezinárodní úrovni, umožňující koncepční a plánovací činnost v praxi i v oblasti vědeckého bádání. Umí navrhovat a používat pokročilé výzkumné postupy svého oboru způsobem umožňujícím rozšiřovat poznání původním výzkumem pro řešení problémů praxe i vědeckého bádání. Jsou schopni realizovat aplikovaný výzkum, ověřit hypotézy v praxi, resp. navrhnout praktické využití závěrů výzkumu.

DESKRIPTORY OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program	Doktorský studijní program
	Absolventi studijního programu při absolvování		
Odborné znalosti	prokazují nezbytné znalosti a porozumění předmětu a rozsahu architektonických oborů – architektury a územního plánování nebo krajinářské architektury, odpovídající soudobému stavu poznání zejména ve všech základních a částečně i v souvisejících disciplínách svého oboru, v přiměřeném rozsahu požadavků Zákona 360/1992 Sb. i Směrnice 2005/36/ES o uznávání odborné kvalifikace v oboru architektura a požadavků Autorizačního řádu ČKA v oborech územní plánování a krajinářská architektura, vyznačujících se důrazem na jednoznačnou profilaci celého studia na příslušný obor, po celou dobu koncipovaného jako multidisciplinární, univerzálně a komplexně pojaté vzdělání s časově i proporčně vyváženým poměrem odborných, technických a humanitních disciplín, teoretických i praktických předmětů i specifických	prokazují rozsáhlé znalosti a porozumění předmětu a rozsahu architektonických oborů – architektury a územního plánování nebo krajinářské architektury odpovídající soudobému stavu poznání ve všech základních disciplínách svého oboru, včetně znalostí souvisejících disciplín, v rozsahu požadavků Zákona 360/1992 Sb. i Směrnice 2005/36/ES o uznávání odborné kvalifikace v oboru architektura a požadavků Autorizačního řádu ČKA v oborech územní plánování a krajinářská architektura, vyznačujících se důrazem na jednoznačnou profilaci celého studia na příslušný obor, po celou dobu koncipovaného jako multidisciplinární, univerzálně a komplexně pojaté vzdělání s časově i proporčně vyváženým poměrem odborných, technických a humanitních disciplín, teoretických i praktických předmětů i specifických	- prokazují hluboké a systematické znalosti a porozumění předmětu a rozsahu oboru odpovídající soudobému stavu poznání umožňující komunikaci nejen v rámci vlastního oboru, ale i se zástupci hraničních a jiných oborů, například mají přehled v celém oboru architektury, územního plánování nebo krajinářské architektury a to v šířce a hloubce převyšující úroveň posluchače studia magisterského, mají teoretické znalosti základních i potřebných souvisejících disciplín, které jsou prohloubeny tak, že jsou přímo použitelné pro zkoumání ve zvolené dílčí oblasti. Hluboké teoretické i praktické znalosti mají zejména v konkrétní zvolené dílčí oblasti svého zaměření. Studium je zaměřeno na jednotlivé vědecké, výzkumné a umělecké oblasti svého zaměření. - prokazují hluboké a systematické znalosti a porozumění teoriím,

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

	forem studia, u architektonických oborů od počátku založeného na vysokém podílu ateliérové výuky, podporující pochopení vzájemných souvislostí a uplatnění celistvého přístupu v praxi, například prokazují získání potřebných odborných teoretických znalostí a praktických poznatků zejména v základních, částečně i souvisejících disciplínách vzdělání, vyžadované v jednotlivých oborech pro uplatnění v praxi na bakalářské úrovni i pro pokračování v následném magisterském studium, kromě získání znalostí základních teoretických disciplín z oblasti přírodních, společenských a humanitních věd, jako ekologie, sociologie, dějiny architektury a umění atd. i základních praktických disciplín oboru – např. ateliérová tvorba, nauka o stavbách, urbanismus, stavitelství, ochrana staveb, sídel a krajiny nebo dendrologie atd., získá i dílčí znalosti souvisejících disciplín – prostředí, technická zařízení a technologie provádění staveb, stavební materiály, nosné konstrukce, infrastruktura sídel nebo zakládání a údržba zeleně atd.	forem studia, u architektonických oborů od počátku založeného na vysokém podílu ateliérové výuky, podporující pochopení vzájemných souvislostí a celistvého přístupu v praxi, například prokazují získání potřebných odborných teoretických znalostí i praktických poznatků ve všech základních i souvisejících disciplínách vzdělání, vyžadované v jednotlivých oborech pro přístup k příslušné profesi, kromě rozšiřování a prohlubování dříve získaných znalostí základních disciplín oboru je studium zaměřeno na znalosti souvisejících oborů, potřebné pro zpracovávání projektů a plánů většího rozsahu a znalosti managementu, ekonomie a práva, potřebné pro samostatný výkon profese i vyšších řídicích funkcí, ve všech uvedených oblastech jsou znalosti hlubší a širší než u absolventa studia bakalářského, • prokazují rozsáhlé znalosti a porozumění teoriím, konceptům a metodám odpovídající soudobému stavu poznání v architektonických, urbanistických a krajinářských oborech, umožňující výkon nejvyšších funkcí v těchto profesích	konceptům a metodám, které jsou v popředí poznání oboru na mezinárodní úrovni umožňující koncepční, řídicí a plánovací činnost v praxi v oblasti vědeckého bádání, například rozumí vědeckým metodám používaným v oblasti svého zaměření a dokáže je aplikovat a inovovat prokazují porozumění systému věd a výzkumným problémům na pomezí stavebních, architektonických, urbanistických a krajinářských oborů umožňující mezioborovou spolupráci, například prokazují znalosti nejen z oblasti architektury, územního plánování nebo krajinářské architektury, umožňujících řízení výzkumných a tvůrčích činností při hlubokých teoretických, praktických a vědeckých poznatků a schopnost vlastní vědecké práce, ale podle svého dalšího zaměření také z možného dalšího oboru spolupracujícího, kterým může být např. stavebnictví, doprava, zemědělství, ekologie, ekonomie, design, historie umění atd.
--	--	--	---

	• prokazují nezbytné znalosti teorií, konceptů a metod oboru umožňující shromáždit data a provést analýzu i syntézu problému, realizovat výkon odborné praxe pod vedením autorizovaného architekta i nižších řídicích funkcí a vedení dílčích částí projektů, například rozumí metodám zpracování všech fází projektů, funkčních a prostorových řešení staveb a území nebo krajiny, včetně znalostí potřebných pro návrh detailů a design výrobků, nebo projekty interiérů, (případně scénických staveb), • prokazují porozumění možnostem, podmínkám a omezením využití teorií, konceptů a metod v architektonické, urbanistické a krajinářské praxi a souvisejících oborech jako stavební a lesní inženýrství, ekologie, atd., například umí použít tvůrčí postupy při řešení praktických problémů a samostatně se rozhodují na základě znalostí a porozumění podmínkám, omezením a vazbám mezi jednotlivými oborovými požadavky.	a schopnost přípravy, realizace a řízení zákonem vymezených plánovacích, projekčních a stavebních činností i schopnost analýzy a syntézy problémů odborné praxe, například prokazují znalost a porozumění využití všech poznatků a teorií, konceptů i metod, aby po splnění zákonem a profesní komorou stanovených podmínek mohl vykonávat funkce autorizovaného nebo registrovaného architekta v autorizačních oborech architektura, územní plánování, krajinářská architektura, případně v dílčí specializaci na projektování územních systémů ekologické stability nebo našel uplatnění v příbuzných neregulovaných oborech - scénické stavby, interiérová tvorba, design, atd. • prokazují porozumění možnostem, podmínkám a omezením využití poznatků souvisejících oborů pro řešení problémů architektonické a urbanistické nebo krajinářské praxe, například prokazují porozumění využití a uplatnění poznatků souvisejících oborů jako materiálové, stavební a lesní inženýrství, ekologie, ekonomie,	
--	--	--	--

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

		design atd., odpovídající požadavkům na výkon profese, při řešení inovativních postupů v oboru své profese i v souvisejících oborech jako stavebnictví, zemědělství, lesnictví atd., prokazují schopnost využití a uplatnění nových uměleckých a technických postupů, i materiálů, konstrukcí a technologií včetně aspektů udržitelného rozvoje.	
--	--	--	--

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

Odborné dovednosti	• umí s využitím odborných znalostí i poznatků souvisejících oborů, (díky schopnosti jejich uplatnění získané a ověřené opakovanou aplikací v projektově orientované ateliérové výuce po celou dobu studia), na základě rámcově vymezeného úkolu řešit praktické problémy ve svém oboru, například umí vykonávat dílčí části příslušné odborné činnosti ve výstavbě v rozsahu profesních oprávnění – podílet se na projekční a plánovací činnosti, na provádění a řízení stavební činnosti, na zpracování průzkumů, koordinaci specialistů, dozorování staveb atd., dokáže navrhnout a realizovat díla menšího rozsahu s využitím známých a ověřených postupů a technologií. Dokáže porozumět problematice rozsáhlých celků a jako člen řešitelského týmu dokáže samostatně realizovat jednotlivé části, zvolené postupy řešení dokáže zdůvodnit a dokumentovat, dokáže se podílet na realizaci a řízení jednoduché stavby a vykonávat autorský dozor nad realizací, dokáže vypracovat i rozsáhlejší dokumentaci, a to	• umí s využitím odborných znalostí i poznatků souvisejících oborů, (díky schopnosti jejich uplatnění získané a ověřené opakovanou aplikací v projektově orientované ateliérové výuce po celou dobu studia), samostatně vymezit a tvůrčím způsobem řešit teoretický nebo praktický problém ve svém oboru a je způsobilý po absolvování zákonem stanovené odborné praxe a získání autorizace vykonávat příslušné odborné činnosti ve výstavbě, například umí samostatně vypracovávat územně plánovací dokumentaci včetně územně plánovacích podkladů, vypracovávat projektovou dokumentaci pozemních staveb nebo projektovou dokumentaci zahradních a krajinářských úprav včetně územně plánovacích podkladů a příslušných částí územně plánovací dokumentace, je schopen podílet se na vypracování projektové dokumentace inženýrských staveb, vypracovávané autorizovaným inženýrem, provádět stavebně architektonické nebo urbanistické průzkumy, vydávat odborná stanoviska, zpracovávat	• umí navrhovat a používat pokročilé výzkumné postupy v architektuře, územním plánování a krajinářské architektuře způsobem umožňujícím rozšiřovat poznání původním výzkumem pro řešení problémů a inovací odborné praxe i vědeckého bádání a umělecké činnosti ve svém oboru, například umí navrhovat nová, účinná a dobře teoreticky zdůvodněná řešení založená na původních technických a uměleckých myšlenkách, která jsou akceptována mezinárodní vědeckou a odbornou komunitou v dané oblasti, umí realizovat i velmi rozsáhlá a komplikovaná díla, a to zpravidla jako vedoucí řešitelského týmu, pro řešení dokáže zvolit vhodné postupy a vhodné technologie založené na využití nejnovějších poznatků, samostatně dokáže navržená řešení obhájit v odborné diskusi na mezinárodní úrovni, • umí vyhodnocovat a rozvíjet teorie, koncepty a metody architektonických, urbanistických a krajinářských oborů včetně vymezení oborů nebo jejich zařazení do širší oblasti příbuzných disciplín podle zaměření oboru, například umí realizovat, hodnotit,
---------------------------	--	---	---

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

	zejména jde-li o obvyklá, případně již dříve realizovaná řešení, • umí vyhledat, utřídit a interpretovat informace relevantní pro řešení vymezeného praktického problému v oboru, například umí analyzovat potřeby zadání a stanovit vazby a požadavky kladené na dílo, dokáže porovnat, zhodnotit a zvolit vhodné postupy i technologie s ohledem na standard, kvalitu díla i udržitelný rozvoj, umí rozpoznat, zda řešení problému je možné známými metodami a postupy, umí řešit i náročnější dílčí úkoly, dokáže podtrhnout a odůvodnit architektonickou a urbanistickou hodnotu výsledného řešení, navržené řešení dokáže obhájit v pracovním týmu, při projednávání i v odborné diskusi, • umí použít některé základní technické, výzkumné a umělecké postupy v rozsahu potřebném pro řešení praktických problémů v oborové praxi, včetně navrhování jednoduchých inovativních postupů, například umí řešit umělecké, technické a technologické problémy zadání s využitím jednoduchých	dokumentaci a posudky pro dílčí hodnocení vlivu staveb na životní prostředí, vypracovávat projektovou dokumentaci interiéru staveb, provádět autorský nebo technický dozor nad realizací stavby, také je schopen vést realizaci jednoduché stavby, provádět měření a vytyčení staveb, zastupovat stavebníka při jednotlivých řízeních nebo vykonávat v orgánech státní zprávy odborné funkce na úseku územního plánování a stavebního řádu. • umí samostatně a tvůrčím způsobem řešit komplexní problém s použitím vybraných teorií, konceptů a metod stavebnictví, architektury, územního plánování a krajinářské architektury, umí zpracovat i rozsáhlé analyticko-syntetické práce v rámci přípravy a realizace architektonického návrhu a územního plánu nebo krajinářských úprav, například umí analyzovat potřeby zadání a stanovit vazby a požadavky kladené na dílo, dokáže porovnat, zhodnotit a zvolit vhodné teorie, koncepty a metody i vhodné materiály, konstrukce a technologie s ohledem na standard, kvalitu díla i udržitelný rozvoj, umí rozpoznat, zda je řešení problému možné	porovnávat a rozvíjet i velmi komplikované existující teorie, metody a postupy, umí předvídat směry vývoje ve svém oboru, umí řešit mezioborové problémy vyžadující znalosti nejen z oblasti svého oboru, ale také z příbuzných oborů, • jsou schopni realizovat aplikovaný výzkum i uměleckou a tvůrčí činnost, ověřit hypotézy v praxi, resp. navrhnout praktické využití závěrů výzkumu, teoretického bádání a tvůrčí činnosti.
--	---	--	---

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

	teoretických a výzkumných poznatků od úrovně konceptu, ořes řešení celku i detailu.	známými metodami a postupy a v nestandardních situacích je dokáže vhodně modifikovat, umí navrhnout díla velkého rozsahu, vyžadující pro výkon profese nezbytného komplexního a celistvého způsobu uvažování i náročných myšlenkových a tvůrčích postupů a realizovat je jako vedoucí řešitelského týmu nebo jeho člen, neboť umí samostatně realizovat i náročné dílčí úkoly, navržené řešení dokáže obhájit v pracovním týmu, při projednávání i v odborné diskusi. • umí použít některé z pokročilých výzkumných nebo uměleckých postupů ve stavebních, architektonických a urbanistických nebo krajinářských oborech způsobem umožňujícím získávat nové původní informace nebo inovace vycházející z teorie i praxe, například umí na základě studia literatury, projektů a realizací aplikovat nové technické, vědecké a umělecké výsledky a postupy do praxe a poznatky získané v praxi dále rozvíjet při vytváření dalších projektů nebo jejich zobecněním získávat nové původní informace.	
--	--	---	--

VZTAHY K OSTATNÍM OBLASTEM VZDĚLÁVÁNÍ

Architektura má nejtěsnější vazby s oblastí vzdělávání „Stavebnictví“. Projektová příprava i realizace staveb jsou konány v těsné součinnosti obou oblastí. Obor územní plánování má kromě toho těsnou vazbu na oblast vzdělávání „Doprava a přeprava“ a obor krajinářská architektura na oblast vzdělávání „Biologie a ekologie“, „Zemědělství“ a „Lesnictví“.

Umělecká složka architektury a krajinářské architektury vychází ze spojení s výtvarným uměním a teoretickými vědami o něm, zřejmá je i vazba na historii, životní prostředí a další humanitní, společenskovědné a přírodovědné obory. V tomto spektru má oblast vzdělávání „Architektura“ nepřímé vazby i na oblasti vzdělávání „Umění“, „Vědy o umění“, „Vědy o zemi“, „Antropologie“, „Ekonomie a ekonomika“, „Právo“, „Sociologie“ a „Psychologie“.

Architekt se musí orientovat i v technických a materiálových vědách, jen tak může navrhovat progresivní stavby s využitím nových technologií a materiálů. Kromě výše uvedené těsné vazby na oblast vzdělávání „Stavatelství“ jsou zde i dílčí vazby na oblasti vzdělávání „Chemie“, „Fyzika“, „Těžba a zpracování nerostných surovin“, „Strojírenství a materiály“, „Elektrotechnika“ nebo „Informační technologie a informatika“.

CHARAKTERISTICKÉ PROFESY A RELEVANTNÍ REGULOVANÉ PROFESY

Vzdělávání v oblasti architektura podléhá regulaci nejen na národní, ale rovněž na evropské úrovni. Základní požadavky na vzdělání architektů jsou vtěleny do Směrnice 2005/36/ES, resp. zákona č. 360/1992 Sb. Vzdělávání v oblasti architektura je úzce spjato s působením regulačního orgánu, kterým je v České republice Česká komora architektů. Spolupráce s komorou architektů a podíl pedagogů na její činnosti přispívá ke stálé konfrontaci směřování architektonických páteřních oborů s praxí a vede ke zkvalitnění studijních programů. Autorizace a registrace architektů je významným prvkem v jejich komplexní přípravě.

Za uznané odborné vzdělání jako podmínka pro udělení autorizace pro každý z oborů se považuje studium na vysoké škole nebo ve srovnatelné vzdělávací instituci, a to ve stupni magisterském. Výuka architekta, urbanisty (územního plánovače), krajinářského architekta se uskutečňuje nejméně jednou čtvrtinou rozsahu v ateliérech architektonické, urbanistické a územně plánovací a krajinářské tvorby za přímého individuálního vedení studenta pedagogem, a to v rozsahu všech oborů, pro něž se uděluje autorizace v České komoře architektů, a s prvořadým zaměřením na předměty profilující, které jsou specifikovány v autorizačním řádu a jsou ve výuce zastoupeny nejméně šedesáti procenty.

Za vzdělání příbuzné se pro udělení autorizace považuje bakalářský stupeň vzdělání v oborech architektonických, urbanistických a územně plánovacích a krajinářských, popřípadě vysokoškolské vzdělání dosažené ve studijních oborech příbuzných oborům architektonickým, urbanistickým a územně plánovacím a krajinářským, pokud alespoň rámcově splňuje podmínky stanovené v autorizačním řádu pro příslušný obor, a to zejména v případě, kdy pro příslušný obor, popřípadě specializaci neexistuje jiné vzdělání, které by zcela splňovalo požadavky stanovené zákonem.

Základním profesním uplatněním absolventů oboru je bakalář či inženýr architektury. Profesně absolventi oboru pracují v tvůrčích architektonických kancelářích, ateliérech, ve státní správě, ve stavebních, kulturních či památkových úřadech.

Z hlediska profesního se vyžaduje po absolvování uznaného studia splnění náležitostí odborné praxe pod dohledem a jejího prokázání pro účely autorizace.

Odbornou praxí pod dohledem se pro účely autorizace rozumí autorizovanou osobou vedená odborná praxe, konaná v zaměstnaneckém poměru nebo na základě smluvního vztahu, navazující na předepsané vzdělání a zahrnující v přiměřeném rozsahu výkon všech činností odpovídajících výkonu povolání podle zákona. Odborná praxe pod dohledem může být částečně a dílčím způsobem nahrazena v těch fázích projektové činnosti ve výstavbě, které žadatel o autorizaci není s to v předepsaném rozsahu doložit, absolvováním speciálně zaměřených doplňujících odborných kursů na vysokých školách poskytujících uznané odborné vzdělání nebo v obdobných vzdělávacích institucích (dále jen „studijní praxe“).

Odborná praxe pod dohledem musí být nejméně tříletá, je-li absolvována po ukončení magisterského studia, popřípadě nejméně pětiletá, je-li absolvována po ukončení bakalářského studia. Do celkové doby odborné praxe pod dohledem se započítává též ucelená profesní praxe vykonávaná mezi řádně ukončeným čtyřletým bakalářským studiem a před zahájením řádného studia magisterského, připouští-li to pro jednotlivé obory zákon. V případě autorizace se všeobecnou působností se ustanovení Autorizačního řádu ČKA o náležitostech odborné praxe pod dohledem a délky jejího trvání užijí přiměřeně. V případě průkazu odborné praxe pod dohledem žadateli o uznání příbuzného vzdělání, popřípadě o udělení výjimky z předepsaného vzdělání, se při posouzení délky prokazované odborné praxe přihlédne zvláště k její kvalitě.

Odborná praxe pod dohledem vykonávaná v průběhu magisterského, popřípadě bakalářského studia, právě tak jako doktorské studium se do povinných pěti, popřípadě tří let odborné praxe pod dohledem nezapočítává.